

18.9.1972

Istanbul Sıkıyönetim Komutanlığı
3 No.lu Askeri Mahkemesi Başkanlığına

Dilekçeyi veren sanık : Jülide Zaim (Sağmalcılar tutukevinde tutuklu).
Savunucusu : Avukat V.Aykut ERGİL.
Dilekçenin konusu : Sanığın savunması hk.

A- Yargılama'nın geçirdiği safhaların özeti :

1-Sanık aleyhine açılan kamu davasına ilişkin iddianâme, sanığın T.C.K. nun 151 ve 240. maddelerini ihlâl ettiği ve bu maddeler gereğince cezalandırılması talebini kapsamaktadır.

2-İddia Makamı, esas hakkındaki mütalâasında sanığa isnat olunan fiili T.C.K. nun 146/3. maddesini ihlâl niteliğinde görmüş ve sanığın bu madde gereğince cezalandırılmasını talep etmiştir.

3-Askeri Mahkeme, oy çokluğu ile, delil yetersizliği, hattâ Mahkemenin deyimi ile delil yokluğundan sanığın beraatine karar vermiştir.

4-Sıkıyönetim Komutanlığının ve Askeri Savcılığın temyiz ettikleri hüküm Askeri Yargıtay 4. Dairesinin 1972/118 - 194 sayılı kararı ile sanık aleyhine bozulmuştur.

5-Yargılamanın bozmadan sonraki safhasında Askerî Savcı, sanığanişanlısı tarafından yazıldığı iddia olunan 23 sayfalık bir mektup fotokopisi ile sanığın DEV-GENÇ le ilişkisini ispat etmek için iki adet belge ibraz etmiştir.

B-Yargılamanın özetine kısaca değindikten sonra savunmamızı suc unsurları, deliller açısından sunuyoruz.

I-Sucun maddî unsuru : Tüm yargılama boyunca sanığa isnat olunan ve sanık tarafından da kabul edilmiş olmak üzere tek fiil, tek hareket Telefon rehberinde yer almayan telefon numaralarını kapsayan listenin, İlkey Demir'e verilmek üzere götürüldüğünde, bu sanığın evde bulunmaması üzerine Ömer Erim Süerkan'a verilmiş olmasıdır.

Önemle ve altını çizerek belirtelim.

Bu liste "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının tamamını veya bir kısmını teğvir ve tebdil veya ilgaya ve bu kanunla kurulmuş

Büyük Millet Meclisini iskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs etmek suçundan yargılanarak cezalandırılmış olan sanıklardan hiçbirinin eline geçmemiştir. Zarf, hiçbir sanık tarafından açılmamış, Polis yetkilileri zarfı açılmamış olarak bulmuşlar ve Emniyette açmışlardır.

Sanık Jülide Zaim'e uygulanması istenen T.C.K.nun 146/3. maddesi yukarıda yazılı suça fer'i iştiraki cezalandırmaktadır.

Sanığın hareketinin T.C.K. nun 146/3. maddesinde yazılı suça uymadığını, yani, kısaca Anayasayı ihlâl cürmüne fer'i iştirak niteliğinde bulunmadığı şimdi açıklayacağımız iki açıdan da kesinlik kazanacaktır.

Sanığın suçu işlediği tarih, rehberde yazılmamış telefon numaralarının yazılı olduğu listenin Ömer Erim Süerkan'a verildiği tarih olarak gösterilmektedir. Bu tarih iddiaya göre Şubat 1971 başlarıdır. T.C.K. nun 146/1 maddesinde yazılı suça teşebbüs ettikleri iddiası ile yargılanan ve aleyhindeki cezalar kesinleşen sanıkların suç tarihi olarak eylemlerinin başlangıcını teşkil eden tarih gösterilmektedir. Böylece şu durum sübuta ermektedir. Sanığın suç işlediği iddia edilen tarihte diğer sanıkların henüz teşebbüs suçunu işlemedikleri, hattâ hazırlıklarına girişmedikleri, örgütü yönetenlerin İstanbulda dahi bulunmadığı görülmektedir.

Bu sebeple sanığın T.C.K. nun 146/1. maddesinde yazılı suça teşebbüs edenlere, T.C.K. nun 146/3. maddesinde yazılı surette iştirak etmiş olmasına maddeten imkân yoktur.

Sanığın fiili münhasıran, telefon rehberinde yazılı olmayan telefon numaraları listesini Ömer Erim Süerkan'a vermekten ibaret bulunduğundan bu eylemin iştirak için yeterli olmasına da imkân yoktur.

Sanığın eylemi, diğer sanıkların eylemlerine inziham etmeksizin, sanıklar, T.C.K. nun 146/1. maddesinde yazılı suçu işleme olanağı olmaz ise ancak bu takdirde bu iştirakin suça müessir bir hukukî değeri bulunabilir. Oysa yukarıda belirttiğimiz gibi bu telefon numaralarının diğer sanıkların eline geçmediği gibi eylemlerinde kullanılmadığı sabittir.

Üstelik PTT Telefon Başmüdürlüğünün dosyada mevcut yazısından da "Rehber dışı telefon numaralarının gizlilik vasfı taşımadığı, abonelerin isteği üzerine rehberde yazılmadığı, istihbarat memuruna sorulduğunda söylenmesi gerektiği" anlaşılmaktadır.

II-Suçun manevî unsuru : Askerî Yargıtay 4. Dairesi bozma ilâmının gerekçesine (Sahife: 42) suçun manevî unsuru için "suçlu veya suçluların cezai mesuliyetleri için sonuçları itibarı ile Anayasa nizamını cebren değiştirmeye varan fiilleri bilerek ve isteyerek işlemiş olmaları cürmi kast için kâfidir". demektedir.

Sanığın T.C.K. nun 146/3. maddesi gereğince cezalandırılabilmesi için Yüksek Dairenin içtihadı gereğince diğer sanıkların Anayasa nizamını ihlâlâ teşebbüs fiillerine bilerek ve isteyerek iştirak etmesi gerekir. Oysa sanık, telefon numaraları yazılı listeyi yazdığında Anayasayı ihlâlâ amaçlayan bir örgüt'ün mevcudiyetinden haberdar değildi.

Yargılamanın Askeri Yargıtay'ın bozma kararından sonraki safhasında İddia Makamı tarafından dosyaya ibraz edilen delillerin müsnet suçu sübuta erdirecek niteliği yoktur. Bunlardan biri, sanığın nişanlısı Fahri Aral'a ait olup olmadığı şüpheli mektup fotokopisidir.

1-Evvelemerde bu mektubun Jülide Zaim'e ait bir mektup olmadığı yani Jülide Zaim tarafından yazılmadığı ortadadır. Mektup Jülide'ye gönderilmiş olsa bile onun ne ideolojik yapısını ne de kasdını belirleyebilecek niteliktedir.

2-Mektubun Fahri Aral'a ait olduğu da kesinlikle tespit edilmiş değildir. İddia Makamı tarafından dosyaya ibraz olunan belge bir fotokopidir. Bunun aslına uygun olup olmadığı usûlünce tespit edilmiş değildir.

Mektup aslının Jülide Zaim'de bulunan mektup olup olmadığı, keza Fahri Aral tarafından yazılan mektup olup olmadığı da tahkik edilmiş değildir.

Biz tevsii tahkikat talebimizde Fahri Aral'ın dinlenmesini gerçeğin aydınlanması maksadına matuf olarak talep etmiştik. Mahkeme talebimizi reddederken bu reddin gerekçesini mukni olarak açıklamadan reddetmiştir.

Biz, savunmamızda da bu talebimizde ısrar ediyor ve müdafaa yönünden Fahri Aral'ın dinlenmesini ve delil olarak gösterilen mektup aslının tamamının dosyaya ibrazını ve usûlüne uygun olarak tahkikini talep ediyor ve meselenin aydınlanmasını zorunlu görüyoruz.

Ancak bu mektup iddia edildiği gibi Fahri Aral'dan gelen mektubun aslı olsa bile müsnet suç yönünden bir delil niteliği taşımamaktadır. Gerek mektup muhteviyatı ve gerekse mektubun gönderilme ve elde edilme tarihleri nazara alınınca Jülide Zaim'in telefon numaralarını verdiği tarihteki ideolojik durumunu ve o tarihteki kasdını tespite elverişli de olamaz.

Bozma kararından sonra, sanığın ideolojik yapısını ve suç kasdını ispat için Askeri Savcının ileri sürdüğü ve ikame ettiği diğer deliller de sanığın DEV-GENÇ üyesi olduğunu ispata yöneliktir.

1-Bu belgelerden biri Devrimci Gençlik Federasyonu İstanbul Bölge Yürütme Kurulundan Edebiyat Fakültesi Devrimci Gençlik Örgütü Başkanlığına gönderilmiş ve ödenmemiş siddatların toplanması isteğine ilişkin bir yazı ve siddat ödememelerin listesini kapsayan bir fotokopiden ibarettir.

Bu belgenin hiçbir kuki değeri yoktur. Çünkü:

a-Askeri Savcının da beyan ettiği gibi Fikir Kulüpleri Federasyonu 9,10 Ekim 1969 tarihlerinde isim değişikliği yapmış ve Devrimci Gençlik Federasyonu ismini almıştır. Yani ortada bir örgüt vardır. Bu örgütün adı 1969 tarihinden önce Fikir Kulüpleri Federasyonu, o tarihten sonra Devrimci Gençlik Federasyonu'dur.

b-Askeri Savcı tarafından ibraz olunan belgenin altındaki mühür tetkik edildikte, Devrimci Gençlik Federasyonu, İstanbul Bölge yürütme Kurulu ibaresini ve 1967 tarihini taşımaktadır. Bunun sahte bir belge olduğu anlaşılmaktadır.

Tekrar edelim, belgenin altında 1967 tarihli FKF mührü yoktur. 1967 tarihli DEV-GENÇ mührü vardır. Oysa Askeri Savcının da belirttiği gibi 1967 yılında FKF vardır ve fakat DEV-GENÇ yoktur.

c-8.9.1972 tarihli duruşmada da ileri sürdüğümüz gibi DEV-GENÇ örgütü adına sahte bildirimler yayımlandığı bizzat zamanın DEV-GENÇ Genel Başkanı tarafından görülmüş ve Ertuğrul Kırkçü 16.3.1971 tarihinde gazetelere yaptığı açıklamada buna değinerek kendi imzasını ve örgüt mührünü taşımayan bildirimlerin kendileri ile bir ilgisi olamayacağını kamu oyuna açıklamıştır. (İlişikte sunduğumuz 17.3.1971 tarihli Cumhuriyet gazetesi s:7 sütun:2)

d-Ayrıcasanıklardan Ömer Güven (İstanbul Bölge Yürütme Kurulu Başkanı) ve İrfan Uçar (Eski genel sekreter) duruşmada yaptıkları açıklamada 1967 yılında DEV-GENÇ isimli bir örgüt bulunmadığını ve böyle bir mührün DEV-GENÇ ile ilgisi olamayacağını beyan etmişlerdir.

e-Bir an için bu belgenin DEV-GENÇ den sadır olduğu kabul edilse bile buradan sanığın örgüte aidat ödemediği değil aksine aidat ödemediği sonucu çıkmaktadır.

Bütün bu açıklamalarımızdan çıkan sonuç şudur ki iddia makamının sanığın ideolojik yapısını ispat zımında ileri sürdüğü DEV-GENÇ üyeliği iddiasının varit olmadığı ve bu iddianın delili olan belgenin hukuki bir değeri bulunmadığıdır.

Ayrıca Emniyet Müdürlüğünün, sanığın Edebiyat Fakültesi Fikir Kulübü Denetim Kurulu üyesi olduğuna ilişkin listesi de sanığın suç kasdını ispat yönünden yetersiz kalmaktadır. Bu belge de tasdiksiz bir suretten ibaret olup sanığın kurul üyesi olarak hangi toplantıya katıldığı, ne gibi faaliyetlerde bulunduğu, kurul toplantılarında ne yönde oy kullandığını, hangi tarihler arasında kurul üyeliği yaptığını açıklamamaktadır. Sadece Denetim Kurulu üyeleri olarak iki kişinin ismini kapsamaktadır. Bu belgenin de delil olma kabiliyeti yoktur. Zira Sanığın fakültesini bile yanlış olarak kapsamaktadır. Psikoloji öğrencisi olan sanığı sosyoloji öğrencisi olarak göstermektedir.

Bu açıklamalarımızdan sanığın Dev-Genç üyesi olduğu iddiasının gerçek olmadığı sonucu çıkmaktadır. Kaldı ki, FKF ,ya da 1969 da kurulan DEV GENÇ Örgütüne üye olduğu ispat edilse bile, sanığın, diğer sanıklara T.C.K. nun 146/1 maddede yazılı suçlarına fer'i olarak iştirak ettiğinin delili olabilir mi ? Bunun kesin delillerini göstermedenmünhasıran bir derneğin üyesi safatı ile suçun ispatı mümkün değildir. Suçun ispatı için bir üyelik safatı değil, yasaklanmış bir eylemin ispatı gereklidir. Kaldı ki DEV-GENÇ davası başlı başına bir suç olarak halen ayrı bir Askeri Mahkemede yargılanmaktadır. Müvekkilem mevcut iddiaya rağmen bu dava sanıkları arasına dahil edilmiş değildir. Buna rağmen, bir başka suçun delili olarak ileri sürülmesini anlamağa imkân yoktur.

Yukarıda açıklanan ve dosyaya ibraz edilen deliller sanığın örgüt nâmına istihbarat işinde hassaten tembihat üzerine hareket etmekte olduğunun ve bu suretle Örgüte müzaheret ettiğinin delili niteliğinde değildir.

Özetleyecek olursak :

-Telefon numaralarının verildiği tarihte gizli bir örgütün varlığı ispat edilmiş değildir,

-Böyle bir örgütün sank tarafından bilindiğinin hiçbir delili yoktur,

-Sanık tarafından verilen telefon numaraları örgütün eylemlerinde kullanılmış değildir. Aksine zarfı ilk defa Emniyette polis tarafından açıldığı kullanılmadığının delilini teşkil eder.

-PTT nin yazısından anlaşıldığına göre bu numaraların gizlilik vasfı da yoktur,

-Listenin iştirak suçuna elverişli olmadığı gibi bunun böyle bir işte kullanılacağındanönceden düşünülmesine de imkân yoktur.

-Sanığın suç kasdı, kendisinden sadır olmayan ve nişanlısına ait olup olmadığı da tespit edilmeyen bir mektupla ve sabetliği, kesinleşmiş bir belge ile ispat edilmek istendiği açıktır.

Mevcut deliller karşısında sanığa ceza tayin etmenin, hele T.C.K. nun 146/3. maddesi gereğince cezalandırmanın adalet adaleti rahatsız edeceğini, sanığın beraatine karar verilmesi gerektiğini bilvekalé diliyoruz.

fotokopisini

S o n u c u : 1-Askeri Savcının ibraz ettiği mektup aslının dosyaya ibraz edilmesini,

2-Daha önce ibraz edilen fotokopinin ibraz edile-

cek aslına uygun olup olmadığının usûlüne uygun olarak tahkikini,

3-Mektubu yazdığı iddia olunan Fahri Aral'ın savunma tanığı olarak dinlenilmesine ve sanık aleyhine delil olarak ileri sürülen mektuptaki yazının kendisine ait olup olmadığının araştırılmasına;

4-Tahkikatın bu yönde ~~değiştirilerek~~ genişletilmesi sanığın müsnet suçu işlemediğine daha doğrusu sanığın hareketlerinin T.C.K. nun 146/3 . maddesinde yazılı suçu teşkil etmediği sabit olduğundan sanığın beraatine karar verilmesini saygı ile ve vekil ve savunucu sıfatı ile dilerim.

ve tahkiyesine

18.9.972

Sanık Jülide Zaim savunucusu

A v u k a t

V. Aykut ERGİL

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ